

Rusia condamnată din nou pentru violarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova

Astăzi, 2 iulie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a publicat trei hotărâri prin care a stabilit violarea Convenției Europene în privința a opt reclamânți din regiunea transnistreană a R.Moldova, inclusiv din zona de securitate. **Aceste cauze au fost reprezentate în fața Înaltei Curți de la Strasbourg de avocații Asociației Promo-LEX și se referă la violarea dreptului la proprietate, încălcarea dreptului la un proces echitabil, precum și detenția reclamanților în condiții inumane.**

Violările respective au avut loc în perioada anilor 2006-2010, în regiunea transnistreană a R.Moldova, inclusiv în zona de securitate (s.Varnița, r. Anenii Noi și s.Corjova, r. Dubăsari).

În cauza ***Antonov și alții v. Republica Moldova și Rusia*** (Cauza nr. [315/10](#)), Curtea a constatat violarea articolelor 3, 5, 8 și 13 a Convenției, ca urmare a detenției celor trei reclamânți în penitenciarele din regiune, dispunând achitarea prejudiciilor morale în sumă de câte 9750 Euro și 1500 Euro pentru costuri și cheltuieli. În cauza ***Panteleiciuc v. Republica Moldova și Rusia*** (Cauza nr. [57468/08](#)), Curtea a constatat violarea articolelor 3 și art. 6 a Convenției, ca urmare a privării reclamantului de libertate în s. Varnița, dispunând achitarea prejudiciilor morale în sumă de 7800 Euro și 1500 Euro pentru costuri și cheltuieli. Iar în cauza ***Besleaga v. Republica Moldova și Rusia*** (Cauza nr.

[48108/07](#)), Curtea a constatat violarea articolelor 3, 5, 6, 10 și 13 a Convenției, ca urmare a privării reclamantului de libertate în s. Varnița, dispunând achitarea prejudiciilor morale în sumă de 9750 Euro și 1500 Euro pentru costuri și cheltuieli.

În total, Federația Rusă a fost obligată să achite suma de 80550 Euro în urma celor trei decizii ale Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Până la momentul de față, începând cu 2004 au fost pronunțate 25 hotărâri de CtEDO pe cauzele transnistrene, cu privire la 39 de cauze. Numărul reclamanților ajunge la 1873, dintre care 3 persoane juridice.

Suma prejudiciilor care a fost dispusă de CtEDO se ridică la **5.206.659 Euro**, dintre care Federația Rusă urmează să achite **4.997.359 Euro**, iar Republica Moldova suma de 209.300 Euro. Din sumele dispuse pentru achitare, Federația Rusă a achitat numai 769.320 Euro, iar Republica Moldova 205.300 Euro.

Detalii cu privire la expunerea faptelor pot fi consultate pe site-ul CtEDO – [aici](#).

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Asociația Promo-LEX a lansat

proiectul „Monitorizarea civică a reformei Poliției în Republica Moldova”

Republica Moldova are nevoie de reforme profunde la capitolul activității organelor afacerilor interne și a organelor de poliție ca instituții împuternicite să protejeze drepturile cetățenilor. Pornind de la această premisă, Asociația Promo-LEX a lansat public astăzi, 1 iulie, proiectul **“Monitorizarea civică a reformei Poliției în Republica Moldova”**, implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene.

Proiectul se bazează pe rolul de supraveghere al organizațiilor societății civile în timpul implementării reformelor, precum și pe dreptul cetățenilor de a participa la procesul de luare a deciziilor. Astfel, următorii trei ani Asociația Promo-LEX, prin acțiunile sale de monitorizare va contribui la consolidarea responsabilității, eficienței și transparenței reformei Poliției în Republica Moldova.

La evenimentul de prezentare a proiectului au participat reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne și ai Inspectoratului General al Poliției, experți naționali și internaționali, precum și E.S. Dl Peter Michalko, Ambasador al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

„Ca și în alte părți ale lumii, cetățenii Republicii Moldova au dreptul la un serviciu de poliție profesional și modern, care respectă standardele în domeniul drepturilor omului și acceptă să lucreze în condiții de transparență. În urmă cu doi ani, Uniunea Europeană și-a început programul de sprijin pentru reforma poliției din Moldova, acest proiect lansat astăzi împreună cu Promo-LEX este încă o dovadă a faptului că suntem hotărâți să continuăm pe această cale, astfel, în strânsă colaborare cu Delegația Uniunii Europene, Promo-LEX va monitoriza activitatea desfășurată în cadrul Programului de reformă a poliției. Acțiunile vor include monitorizarea unor proceduri de achiziții publice majore care urmăresc modul în care sunt cheltuiți banii contribuabililor ”. a spus E.S. Dl. Peter Michalko, Ambasador al Delegației Uniunii Europene în

Republica Moldova.

În cadrul evenimentului au fost prezentate obiectivele și activitățile proiectului, precum și metodologia de monitorizare a Strategiei de Dezvoltare a Poliției 2016 – 2020, dar și a cadrului de suport bugetar oferit de către Uniunea Europeană pentru implementarea strategiei de reformă a Poliției.

Ion Manole, Directorul Executiv al Asociației Promo-LEX, a subliniat importanța acțiunilor de nivel local: „ ... una dintre cele mai importante acțiuni în cadrul acestui proiect o reprezintă asistența tehnică și financiară a organizațiilor societății civile, inclusiv ONG-urilor locale și instituțiilor mass-media, pentru implementarea diferitor inițiative la nivel local, pentru monitorizarea și informarea societății despre obiectivele și rezultatele obținute în urma reformei Poliției, contribuind astfel la creșterea nivelului de încredere al cetățenilor în poliție. ”

Proiectul vizează în primul rând activitatea Ministerului Afacerilor Interne și a Inspectoratului General al Poliției, care au nevoie nu doar de suport financiar direct pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare a Poliției 2016-2020, ci și de o opinie externă neutră cu privire la implementarea acestei reforme și rezultatele obținute.

Ministrul Afacerilor Interne, Dl. Andrei Năstase, prezent în cadrul evenimentului, a menționat că: „ Acest proiect va reprezenta cu siguranță un pilon important al controlului democratic al societății civile asupra procesului de reformă a poliției. Această monitorizare ar trebui să aducă acele schimbări de care are nevoie poliția în raport cu cetățeanul, prin atingerea principalelor obiective de responsabilitate, eficiență și transparență, nu doar pe hârtie ci și în realitate. ”

Menționăm că Promo-LEX deține o experiență vastă în monitorizarea diferitor reforme desfășurate în țară, anterior monitorizând și reforma sectorului justiției. Ca de fiecare dată, beneficiarii principali ai proiectului sunt cetățenii, care vor obține informații obiective despre activitatea poliției și progresul reformei, și care vor avea posibilitatea să contribuie sau să influențeze această reformă prin participarea la activitățile prevăzute în cadrul proiectului.

Evenimentul a fost organizat în cadrul Proiectului

„Monitorizarea civică a reformei poliției în Republica Moldova”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Asociația Promo-LEX.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu;

Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069269684

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

Proiectul

**Monitorizarea civică a reformei
Poliției în Republica Moldova**

De Ziua Internațională a Victimelor Torturii apărătorii ai drepturilor omului au lansat o declarație publică către autorități privind prevenirea și combaterea cazurilor de tortură și rele tratamente

Astăzi, 26 iunie, este marcată Ziua Internațională a ONU pentru susținerea victimelor torturii. Este ziua, când la 26 iunie 1987, a intrat în vigoare Convenția ONU împotriva torturii și a altor tratamente crude, inumane sau/și degradante (UNCAT) – document ce reprezintă unul dintre instrumentele-cheie în prevenirea și combaterea torturii, ratificată de către 166 țări.

În cadrul Campaniei naționale în suportul victimelor torturii 26 iunie 2019, mai multe ONG-uri, instituții de stat naționale și internaționale s-au întrunit în cadrul unei mese rotunde pentru a discuta evoluția cadrului juridic și investigarea cazurilor de tortură și rele tratamente, precum și situația victimelor torturii în vederea sensibilizării opiniei publice și identificării soluțiilor care ar contribui la diminuarea fenomenului.

În contextul **Zilei Internaționale pentru Susținerea Victimelor Torturii**, ONG-urile de profil au lansat o [Declarație publică](#) către Parlamentul și Guvernul Republicii Moldova și instituțiile internaționale acreditate în Republica Moldova privind prevenirea și combaterea cazurilor de tortură și oferirea unui suport victimelor.

Organizațiile semnatare constată că foarte multe obligațiuni asumate la nivel internațional în domeniul torturii, trebuie executate de către Republica Moldova.

Potrivit **Ludmilei Popovici, Directoare la Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria”**, este regretabil că în Moldova supraviețuitorii actelor de tortură sunt discriminați, reduși la tăcere, ignorați de instituțiile statului, forțați să plece din țară, dacă nu pot rezista presiunilor sau dacă nu pot face față dificultăților și in justiției. Reabilitarea lor ar trebui să vizeze integrarea completă și participarea activă în societate. Iar pentru aceasta, victimele au nevoie de sprijin și un cadru juridic coerent.

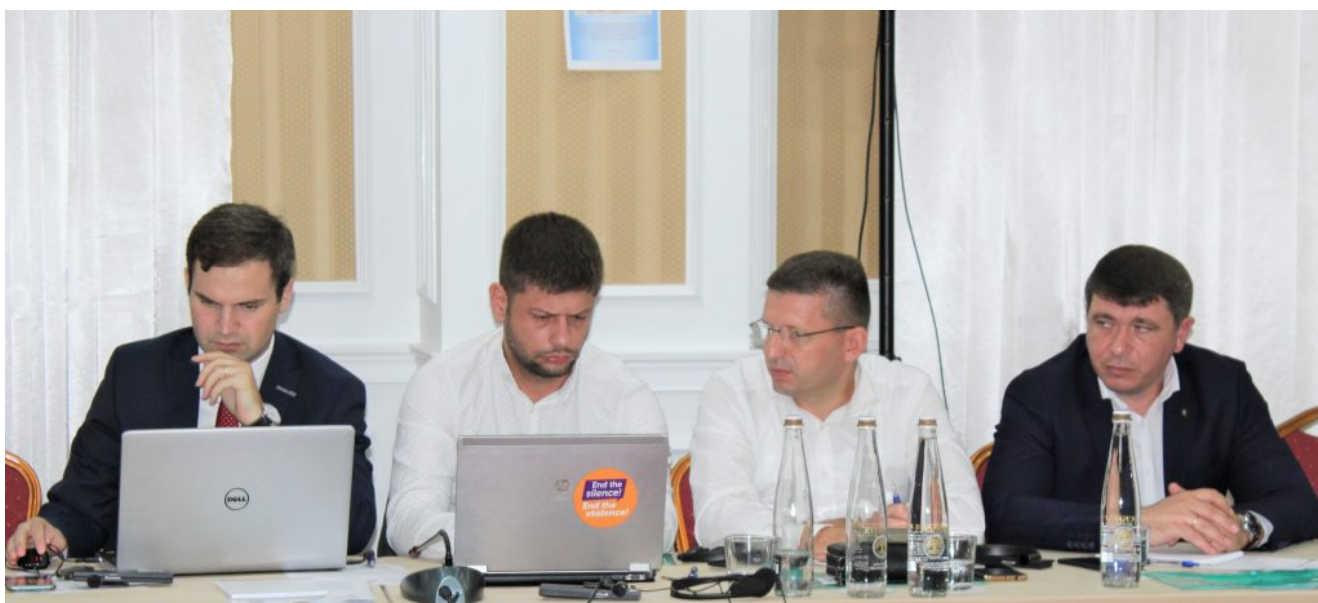

În opinia **Directorului Ambasadei Drepturilor Omului, Lela Metreveli**, este necesară asigurarea unei anchete efective în fiecare caz de tortură, tratament inuman sau degradant. Cu regret în multe cazuri constatăm mimarea luptei contra torturii din partea oficialităților statului, iar torționarii, în loc să fie trași la răspundere, scapă de pedeapsă, ba mai mult, sunt promovați. Asigurarea impunității împiedică sau exclude examinarea eficientă a cazurilor de tortură, și împiedică combaterea și prevenirea comiterii cazurilor noi de tortură, tratament inuman sau degradant.

Reprezentantul **Amnesty International Moldova** organizației, **DI Igor Stoica** a accentuat: „Deși fenomenul torturii este ocazional abordat de instituțiile statului, iar existența acestuia este deseori mușamalizată de cei care aplică tortură, prezența acestuia nu poate fi ignorată. Organizația noastră este în continuare sesizată privitor la aplicarea torturii și tratamentului inuman și degradant în locurile de detenție.

Constatăm că nici un Plan de Acțiuni pentru Drepturile Omului elaborat de către Statul Republica Moldova nu oferă remedii victimelor torturii, astfel ignorând valoarea și demnitatea acestora ca cetățeni cu drepturi depline. Solicităm guvernului să aloce fonduri atât pentru prevenirea acestui fenomen odios cât și pentru susținerea persoanelor care au fost supuse torturii și necesită ajutor pe termen lung din partea organizațiilor specializate.”

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM), în persoana dlui Ion Guzun, a menționat că existența condamnărilor la CtEDO înseamnă că tortura și relele tratamente rămân o problemă majoră. Din cele 387 de hotărâri adoptate de CtEDO în privința Republicii Moldova în perioada 1997 – 2018, 147 se referă la interzicerea torturii, tratamentului inuman și degradant și investigarea ineficientă a acestora, iar 45 de hotărâri se referă la condițiile proaste de detenție. În baza hotărârilor CtEDO adoptate în anul 2018, Republica Moldova trebuie să acorde circa EUR 105,000 compensații pentru relele tratamente și condițiile proaste din locurile de detenție.

Reprezentantul Promo-LEX dl Vadim Vieru menționează, că ”Republica Moldova trebuie să implementeze în regim prioritar recomandările formulate de Comitetul ONU împotriva Torturii

formulate în ultimul său raport (CAT/C/MDA/C0/3). În special, Guvernul Republicii Moldova trebuie să avanseze în procesul de reformă a sistemului penitenciar, prin asigurarea unor condiții de detenție acceptabile și conforme cu standardele internaționale și prin transferarea serviciului medical din subordinea Ministerului Justiției în subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Inspectoratul General al Poliției, Administrația Națională a Penitenciarelor, Armata Națională, Administrația Internatelor Psihoneurologice și Spitalelor de Psihiatrie trebuie să se asigure că legislația în domeniul prevenirii torturii este aplicată eficient și actele de tortură nu sunt tolerate în instituțiile menționate. Multiplele cazuri de aplicare a torturii în regiunea transnistreană îngrijorează. Acestea trebuie să fie investigate eficient de Procuratura Republicii Moldova și nu urmează să reprezinte obiect al negocierilor politice în procesul de reglementare a conflictului transnistrean.

"Chiar dacă a fost înregistrată o evoluție pozitivă și rezultate relevante în activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii din anul 2016, există îngrijorări care pot afecta independența și funcționalitate deplină a acestuia în lumina Protocolului Opțional. În special, limitarea poziției reprezentanților societății civile în cadrul Consiliului pentru Prevenirea Torturii" **consideră cei 5 membri a Consiliului pentru Prevenirea Torturii din partea societății civile – Ceslav Panico, Svetlana Doltu, Mihail Gorincioi, Oxana Gumennaia, Dumitru Russu.**

Parlamentul RM a ratificat Convenția ONU împotriva torturii și altor pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante pe 28.11.1995, asumându-și obligația să prevină și să investigheze orice act de tortură, tratament inuman sau degradant, să nu admită impunitatea funcționarilor vinovați de acte de tortură, precum și să execute prevederile art. 14, care obligă statele să asigure reparații și reabilitare

tuturor victimelor torturii.

Evenimentul dat este organizat în cadrul proiectului "*Eforturi comune pentru consolidarea capacităților Mecanismului Național de Prevenire și prevenirea și combaterea torturii și relelor tratamente în Moldova prin instruire și diseminarea experienței RCTV Memoria*" implementat cu sprijinul financiar din Fondul Special privind Protocolul facultativ la Convenția ONU împotriva torturii. *Informații suplimentare: Ludmila Popovici, Directoare Executivă a RCTV Memoria. Email: rctv@memoria.md; milapopovici@yahoo.com. Tel 079504809.*

[DECLARAȚIA organizatorilor și participanților la MASA ROTUNDĂ: IMPLEMENTAREA CONVENȚIEI ONU ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI A PROTOCOLULUI OPȚIONAL AL CONVENȚIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA](#)

DECLARAȚIE a organizatorilor și participanților la MASA ROTUNDĂ: IMPLEMENTAREA CONVENȚIEI ONU ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI A PROTOCOLULUI OPȚIONAL AL CONVENȚIEI ÎN

REPUBLICA MOLDOVA

26 iunie 2019 Chișinău, Republica Moldova

Către:
Guvernul Republicii Moldova,
Parlamentul Republicii Moldova,
Instituțiile de drept din Republica Moldova,
Ambasade și instituții internaționale în Republica Moldova

DECLARAȚIE (PROIECT)
a organizatorilor și participanților la *MASA ROTUNDĂ:*
IMPLEMENTAREA CONVENȚIEI ONU ÎMPOTRIVA TORTURII
ȘI A PROTOCOLULUI OPȚIONAL AL CONVENȚIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA
organizată

În contextul Zilei Internaționale a ONU pentru Susținerea Victimelor Torturii – 26 iunie

Articolul 5 din *Declarația universală a drepturilor omului*, stipulează fără echivoc: *"Nimeni nu va fi supus torturii sau unor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante"*.

Constituția Republicii Moldova, prin art. 4, reglementează principiul supremației *obligatiilor internaționale asumate prin Convenții ratificate* față de legile interne, fiind obligată să creeze mecanisme eficiente de prevenire și eradicare a torturii, tratamentelor inumane sau degradante.

Cu ocazia zilei de 26 iunie, organizațiile semnatare își exprimă solidaritatea cu miile de victime ale torturii și altor tratamente inumane și/sau degradante din Republica Moldova, precum și cu familiile lor, reamintind că victimele au dreptul la justiție, la adevăr și la reabilitare.

În acest context, venim cu următoarele constatări cu privire la implementarea Convenției ONU împotriva torturii în Republica Moldova:

Cu privire la art. 2:

- 1) Tortura continuă să fie aplicată (inclusiv la instrument politic) iar condițiile de detenție sunt cu mult sub standardele internaționale, apropiindu-se de tortură, după dimensiunea prejudiciilor și suferințelor cauzate persoanelor din custodia statului.
- 2) O situație gravă reprezintă violența între deținuți și subcultura criminală, care face multe victime omenești, după cum se menționează și în raportul CPT privind vizita în Republica Moldova din 5 - 11 iunie 2018 (<https://rm.coe.int/16809022b9>).

Cu privire la art. 3:

- 3) La data de 6 septembrie 2018, autoritățile RM au încălcat art 3 prin răpirea și extrădarea imediată a șapte cetățeni turci, din rețeaua de licee "Orizont". Iar situația multor altor solicitanți de azil și refugiați în RM necesită o atenție sporită din partea autorităților, pentru a nu fi returnați în țara de origine, unde există riscul de a fi torturați.

Apel public către judecătorii constituționali să-și prezinte neîntârziat demisia

Chișinău, 25 iunie 2019

Organizațiile și persoanele semnatare își exprimă regretul profund față de modul în care a acționat Curtea Constituțională în perioada 7 – 9 iunie 2019, generând de fapt o criză politică fără precedent în Republica Moldova. Curtea Constituțională a adoptat o decizie, trei hotărâri și două avize care nu s-au bazat pe Constituția Republicii Moldova și propria jurisprudență, așa cum a declarat [Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic](#) la 9 iunie 2019 și a confirmat și [Comisia de la Venetia](#) în opinia publicată la 24 iunie 2019. Prin hotărârile adoptate, judecătorii constituționali au adus un prejudiciu ireparabil imaginii Curții Constituționale din Republica Moldova. Unica soluție pentru a restabili încrederea și autoritatea Curții Constituționale este demisia neîntârziată a judecătorilor constituționali Raisa APOLSCHII, Veaceslav ZAPOROJAN, Artur REȘETNICOV și Corneliu GURIN.

Sumarul actelor Curții Constituționale între 7-9 iunie 2019

Între 7-9 iunie 2019, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat o decizie, trei hotărâri și două avize, care au creat o criză constituțională fără precedent. Ulterior, pe 15 iunie 2019, Curtea și-a anulat toate actele adoptate între 7-9 iunie 2019. Curtea mai întâi a constatat, către seara zilei de 7 iunie 2019, fără nicio motivare, că termenul de trei luni la expirarea căruia Președintele țării poate dizolva Parlamentul, în cazul imposibilității formării Guvernului sau blocajului legislativ, este de fapt de 90 de zile. Curtea a redus în așa mod timpul efectiv în care partidele parlamentare

puteau negocia investirea unui Guvern. Decizia respectivă a fost emisă în urma sesizării depuse de Președintele țării Igor DODON încă la 22 mai 2019.

A doua zi, 8 iunie 2019, sâmbăta, Curtea a adoptat trei hotărâri prin care a constatat că competențele unui Parlament dizolvat sunt diferite decât cele ale unui Parlament cu mandat expirat, respectiv Parlamentul dizolvat nu poate adopta niciun act legislativ. Printr-o altă hotărâre, Curtea a declarat neconstituțională hotărârea Parlamentului prin care a fost ales speakerul Zinaida GRECEANÎI și a declarat nule *ab initio* toate actele adoptate de Parlamentul Legislativului a X-a, constituit în rezultatul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019. Prin a treia hotărâre, Parlamentul a declarat neconstituționale decretul emise de Președintele Dodon, prin care acesta a nominalizat-o pe Maia SANDU drept candidată la funcția de prim-ministră și decretul de investire a Guvernului condus de Maia SANDU, votat în aceeași zi de Parlament. Argumentele principale ale Curții s-au bazat pe faptul că termenul de investire a Guvernului a expirat la 7 iunie 2019, calculând 90 de zile din data validării alegerilor parlamentare, adică 9 martie 2019. Curtea și-a motivat aceste 90 de zile prin referința la articolul Codului Civil, care prevede că jumătate de lună înseamnă 15 zile. De asemenea, Curtea și-a motivat hotărârile prin faptul că dizolvarea Parlamentului este o sancțiune aplicată pentru inacțiunea forțelor politice în investirea Guvernului sau pentru blocajul legislativ, din aceste considerente niciun act adoptat de Parlament pe 8 iunie 2019 nu poate fi valabil.

A treia zi, 9 iunie 2019, Curtea a adoptat două avize. Prin primul aviz, de la ora 8.30 dimineața, Curtea Constituțională l-a suspendat pe Igor DODON din funcția de Președinte al țării pentru că ultimul nu a dizolvat Parlamentul la expirarea celor trei luni prevăzute pentru investirea Guvernului. În același timp, Curtea l-a numit pe Pavel FILIP Președinte-interimar și l-a însărcinat să solicite Curții constatarea circumstanțelor

pentru dizolvarea Parlamentului, precum și stabilirea de alegeri parlamentare noi. Tot în aceeași zi, Pavel FILIP a solicitat Curții Constituționale constatarea circumstanțelor dizolvării Parlamentului, solicitare acceptată de Curtea Constituțională la ora 10.30.

Curtea a emis cele trei hotărâri și cele două avize în zile nelucrătoare de sâmbătă și duminică, în urma sesizărilor depuse de deputații Partidului Democrat din Moldova (PDM), depuse cu o zi sau în aceeași zi în care s-au emis hotărârile / avizele. La ședințele Curții nu au fost invitate și prezentate opiniile părților interesate, și anume a Parlamentului și Președinției. Doar deputații PDM au participat la acele ședințe.

La [15 iunie 2019, Curtea Constituțională și-a revizuit și anulat](#) actele adoptate între 7-9 iunie, motivând anularea prin „situația de fapt din Republica Moldova, în special anunțul transferului de putere către Guvernul Prim-ministrului Maia Sandu și a coaliției formate în Parlamentul Republicii Moldova”. De asemenea, Curtea a menționat în comunicatul prin care a anunțat revizuirea că hotărârea respectivă „se dorește a fi o sursă a păcii sociale, a menținerii statului de drept, a democrației, precum și a garantării unui cadru adecvat de protecție a drepturilor omului prin combaterea unei instabilități politice de anvergură.” La 20 iunie 2019, dl. Mihai POALELUNGI și-a dat demisia din funcția de judecător și de Președinte al Curții Constituționale.

Modul în care a acționat Curtea Constituțională pe 7, 8 și 9 iunie 2019, adoptând mai multe decizii arbitrare, a șocat societatea. Modul în care hotărârile respective au fost revizuite pe 15 iunie 2019 a subminat total rolul Curții Constituționale de garant al Constituției. Aceste decizii au fost luate în unanimitate de toți judecătorii Curții Constituționale.

Sumarul principalelor constatări ale Comisiei de la Veneția

În urma sesizării Secretarului General al Consiliului Europei, Comisia de la Veneția, organ independent al Consiliului Europei, a acceptat analiza actelor Curții Constituționale din 7-9 iunie 2019 și [la 24 iunie 2019 a emis opinia cu privire la situația constituțională din Republica Moldova, cu referință specială cu privire la posibilitatea dizolvării Parlamentului.](#) Comisia de la Veneția acceptă în mod excepțional analiza actelor unei Curți Constituționale, doar atunci când funcționarea organului constituțional poate să afecteze în mod semnificativ funcționarea democratică a instituțiilor de stat. Accentuăm că doar Curtea Constituțională, în componența actuală, prin actele vădit contrare statului de drept, a determinat examinarea acestora de către Comisia de la Veneția. Acest lucru constituie un regres enorm și ar trebui prin sine deja să determine judecătorii constituționali să-și prezinte demisia.

În opinia publicată la 24 iunie 2019, Comisia de la Veneția a constatat că în procedurile în care au fost emise hotărârile și avizele Curții Constituționale între 7-9 iunie 2019, Curtea nu și-a respectat propriile proceduri și egalitatea părților. Aceste proceduri au fost examinate cu participarea doar a autorilor sesizărilor, deputaților PDM, într-un timp extrem de rapid, ceea ce nu a dat posibilitate rezonabilă celorlalte părți interesate să participe efectiv, fără a fi justificată graba respectivă. Comisia nu a găsit nicio justificare a faptului că Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra sesizării președintelui țării cu privire la termenul limită de formare a Guvernului abia la 7 iunie 2019, deși sesizarea a fost depusă la 22 mai 2019. În cazul sesizărilor depuse de deputații PDM pe 8 și 9 iunie, Curtea le-a considerat și examinat în regim de urgență, deseori în aceeași zi. **Comisia a constatat că, de fapt, criza și instabilitatea s-a întezit în rezultatul acțiunii coordonate între PDM și Curtea Constituțională începând cu 7 iunie 2019, implementată cu o rapiditate extremă.** Comisia a reiterat importanța respectării propriilor proceduri și a egalității părților de către orice

organ constituțional pentru asigurarea încrederii în acestui organ.

Comisia a constatat că interpretarea Curții Constituționale a obligației Președintelui de a dizolva în mod automat Parlamentul, imediat după expirarea celor trei luni, indiferent de faptul dacă a fost sau nu exprimat votul de încredere pentru formarea unui Guvern și indiferent de consultarea fracțiunilor parlamentare, este contrară atât art. 85 al Constituției, cât și jurisprudenței anterioare a Curții (hotărârea din 1 octombrie 2013). **Comisia a concluzionat că la 7 sau 8 iunie 2019, în mod clar nu existau condițiile cerute de Constituție pentru dizolvarea Parlamentului.**

Comisia de la Veneția a constatat că pentru prima dată Curtea Constituțională a interpretat termenul de trei luni ca fiind egal cu 90 de zile, metodă de interpretare care ar avea implicații absurde asupra duratei unui an (un an = 360 zile). Comisia a notat că Curtea Constituțională a Republicii Moldova nu a explicat de ce nu a utilizat alte prevederi din Codul Civil mult mai pertinente, conform cărora termenul de trei luni de fapt ar fi expirat la 10 iunie 2019, deoarece trei luni expirau la 9 iunie, zi de duminică, iar conform prevederilor generale din Codul Civil (art. 388 alin.1), termenul se prelungește până la finele următoarei zile lucrătoare.

Comisia de la Veneția a constatat că suspendarea temporară a Președintelui Igor Dodon din 9 iunie 2019 și numirea Prim-ministrului ca Președinte interimar nu este bazată pe textul Constituției Republicii Moldova. Comisia a mai constatat un lucru foarte important pentru mecanismele constituționale din Republica Moldova, și anume faptul că **aplicarea de către Curtea Constituțională a mecanismului de „suspendare temporară” (cunoscut în societate drept „președinte pe 5 minute”) pentru neîndeplinirea unei obligații, în baza art. 90 alin. (3) al Constituției, este contrară textului Constituției.**

Concluzii și solicitări

Comisia de la Veneția este organul european cel mai prestigios și credibil în materie constituțională, ale cărei opinii ar trebui respectate cu strictețe de Republica Moldova, în special având în vedere caracterul încă de tranziție al democrației noastre.

Reiterăm profunda îngrijorare privind independența Curții Constituționale, [semnalată de 17 ONG-uri încă în decembrie 2018](#), când trei persoane afiliate PDM au fost numiți judecători ai Curții Constituționale în mod netransparent de către Consiliul Superior al Magistraturii, Guvern și Parlament. Modul în care Curtea Constituțională a acționat în 7-9 iunie, într-un tandem evident cu deputații PDM, fapt constatat și de Comisia de la Veneția, demonstrează afilierea politică evidentă și lipsa de imparțialitate a judecătorilor Curții Constituționale, fapt care afectează grav imparțialitatea întregii instituții. Modul de interpretare absurdă a termenului de trei luni ca fiind unul de 90 de zile denotă o lipsă de cunoștințe minime juridice sau o intenție sau neglijență gravă cu privire la capacitățile profesionale ale judecătorilor Curții Constituționale. Prin aceste acte, judecătorii actuali au decredibilizat instituția Curții Constituționale fără precedent. Reiterăm [apelul din 19 iunie 2019 adresat dlui Veaceslav ZAPOROJAN](#) în vederea demisiei din calitatea de judecător constituțional.

În acest context, apelăm la acei patru judecători constituționali care încă au mandate constituționale – **Raisa APOLSCHII și a dlor Veaceslav ZAPOROJAN, Artur REȘETNICOV și Corneliu GURIN – să-și prezinte imediat demisia**. Prin demisia dumneavoastră veți permite numirea unor noi judecători constituționali, care vor avea sarcina importantă de a restabili încrederea în rolul Curții Constituționale de garant al Constituției.

În lipsa demisiilor judecătorilor respectivi, solicităm

Parlamentului instituirea de urgență a unei Comisii, formate din reprezentanți ai partidelor politice, experți notorii locali și internaționali, în vederea identificării unei soluții de demitere din funcție a actualilor judecători, cercetarea acțiunilor lor prin prisma existenței sau inexistenței în acțiunile lor a componentei de infracțiune și numirea în mod transparent și bazat pe merite a unor noi judecători constituționali.

Semnatar:

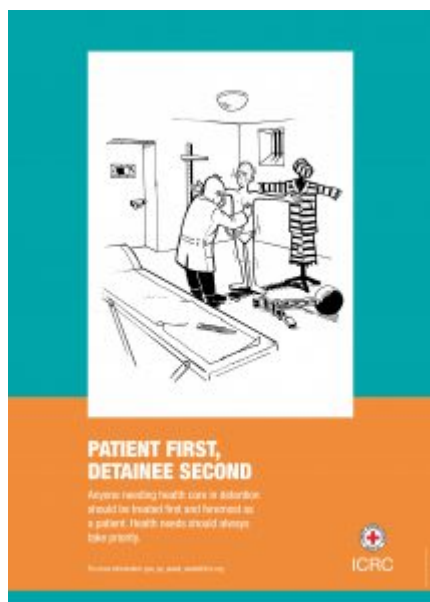
1. *Amnesty International Moldova*
2. *Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”,*
3. *Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER),*
4. *Asociația pentru Politică Externă (APE),*
5. *Asociația Presei Independente (API),*
6. *Centrul „Acces-info”*
7. *Centrul „Contact”,*
8. *Centrul de Investigații Jurnalistice*
9. *Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)*
10. *Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare*
11. *Comunitatea Watchdog.MD*
12. *CPR Moldova*
13. *Expert-Grup*
14. *Fundația Est-Europeană*
15. *Ambasada Drepturilor Omului,*
16. *Institutul de Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”,*
17. *Institutul de Politici Publice (IPP),*
18. *Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)*
19. *Promo-LEX*
20. *Transparency International Moldova*

Lista semnatarilor rămâne deschisă

Comitetul de Miniștri a decis să continue supravegherea executării hotărârii CtEDO privind asistența medicală în detenție și cenzura corespondenței deținuților

În perioada 4-6 iunie 2019, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a verificat măsurile pe care le-a întreprins Republica Moldova în vederea executării hotărârilor din grupul de cauze [I.D. v. Moldova \(10 hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului \(CtEDO\)\)](#) care se referă în principal la condițiile de detenție și la lipsa accesului la asistență medicală adecvată în timpul detenției.

Comitetul de Miniștri a decis închiderea procedurii de supraveghere a executării măsurilor individuale în 4 cauze repetitive, și anume: [Ceaicovschi, Miron, Pocasovchi și Mihaila, Valentin Baștovoii](#).

Însă, în legătură cu identificarea unor probleme sistemice nesoluționate, cum ar fi: lipsa asistenței medicale adecvate și prompte deținuților; existența cenzurii corespondenței deținuților, Comitetul de Miniștri **a decis să continue supravegherea** grupului de cauze *I.D. v. Moldova*. În acest sens, Comitetul a solicitat Guvernului Republicii Moldova, să furnizeze informații suplimentare privind măsurile întreprinse pentru asigurarea asistenței medicale adecvate și la timp deținuților.

Totodată, Comitetul a cerut autorităților să continue eforturile în construirea noului Penitenciar și să respecte termenele stabilite până la sfârșitul anului 2022 iar între timp, să continue îmbunătățirea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.13, precum și în alte instituții penitenciare, și să furnizeze informații cu privire la măsurile planificate în acest sens.

În scopul evaluării obiective de către Comitet a măsurilor întreprinse de Guvernul Republicii Moldova pentru executarea măsurilor generale în grupul de cauze *I.D. v. Moldova*, la 20 mai 2019, Promo-LEX a transmis Comitetului de Miniștri [o comunicare depusă în conformitate cu articolul 9.2 al Regulamentului Comitetului de Miniștri](#), prin care a recomandat Comitetului continuarea supravegherii acestui grup

de cauze.

Următoarea evaluare a măsurilor întreprinse de Guvernul RM în grupul cauzelor I.D. v. Moldova, va fi reluată la una din sesiunile Comitetului de Miniștri planificate pe anul 2020.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

DECLARAȚIE CU PRIVIRE LA ASIGURAREA TRANSPARENȚEI DECIZIONALE ÎN PROCESUL LEGISLATIV

La 21 iunie 2019, organizațiile membre ale Coaliției civice pentru Alegeri Libere și Corecte, înțelegând misiunea și responsabilitatea societății civile în monitorizarea proceselor publice și responsabilizarea autorităților, și-au exprimat printr-o declarație, îngrijorarea față de faptul că legislativul promovează proiecte de lege de materie electorală cu un impact major fără respectarea principiilor transparenței decizionale. Coaliția face referire la modificările Codului Electoral aprobate în prima lectură la data de 11 iunie 2019,

21 iunie 2019

DECLARAȚIE
CU PRIVIRE LA ASIGURAREA TRANSPARENTEI DECIZIONALE ÎN PROCESUL LEGISLATIV

Noi, Organizațiile semnatar, membri ai Coaliției civice pentru Alegeri Libere și Corecte, înțelegând misiunea și responsabilitatea societății civile în monitorizarea proceselor publice și responsabilizarea autorităților:

Ne exprimăm prin această declarație îngrijorarea față de faptul că legislația promisivă proiecte de lege din materie electorală cu un impact major fără respectarea principiilor transparenței decizionale. Amintim aici modificările la Codul Electoral aprobate în prima lectură la data de 11 iunie 2019, fără ca acestea să fie precedate de consultări publice;

Ne manifestăm dezacordul cu modificarea la 18 iunie 2019 a articolului 20 al Codului Electoral care vine în contradicție cu recomandările Comisiei de la Veneția¹ și în esență va spori și mai mult riscul de subminare a independenței Comisiei Electorale Centrale;

În același timp, recunoscând activitatea problematică și părtinitoare a Comisiei Electorale Centrale în special în ultimii doi ani, fapte remarcate în documentele Coaliției și membrilor acesteia;

Subliniind garanțiile legale de independență, existente și înțelegând nevoia evaluării urgente a performanței profesionale, iar ca rezultat a modificării componenței actuale a Comisiei Electorale Centrale;

Solicităm:

1. Stoparea promulgării legii adoptate de legislativ la 18 iunie 2019 în baza proiectului de lege 43 pentru modificarea articolului 20 din Codul electoral nr.1381/1997, și completarea ulterioară a acesteia în vederea prevenirii pe viitor a revocărilor discreționare a membrilor Comisiei Electorale Centrale;

2. Parlamentului să organizeze consultări publice pe marginea modificărilor legislației electorale efectuate în prima lectură la 11 iunie 2019, înainte de aprobarea acestora în lectură finală.

Membrii Coaliției își exprimă deschiderea de a participa la discuții publice pe marginea modificării Codului Electoral și a legislației aferente.

www.algerilibre.md - Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte este o entitate permanentă, benevolă, constituită din 37 organizații obștești din Republica Moldova cu scopul de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova prin promovarea și desfășurarea alegerilor libere și corecte în conformitate cu standardele ODIHR (OSCE), ale Consiliului European și a instituțiilor specializate afiliate acestuia.

fără ca acestea să fie precedate de con

”Ne manifestăm dezacordul cu modificarea la 18 iunie 2019 a articolului 20 al Codului Electoral care vine în contradicție cu recomandările Comisiei de la Veneția^[1] și în esență va spori și mai mult riscul de subminare a independenței Comisiei Electorale Centrale;

În același timp, recunoscând activitatea problematică și părtinitoare a Comisiei Electorale Centrale în special în ultimii doi ani, fapte remarcate în documentele Coaliției și membrilor acesteia;

Subliniind garanțiile legale de independență, existente și înțelegând nevoia evaluării urgente a performanței profesionale, iar ca rezultat a modificării componenței actuale a Comisiei Electorale Centrale;

Solicităm:

1. Stoparea promulgării legii adoptate de legislativ la 18 iunie 2019 în baza proiectului de lege 43 pentru modificarea articolului 20 din Codul electoral nr.1381/1997, și completarea ulterioară a acesteia în vederea prevenirii pe viitor a revocărilor discreționare a membrilor Comisiei Electorale Centrale;
2. Parlamentului să organizeze consultări publice pe marginea modificărilor legislației electorale efectuate

în prima lectură la 11 iunie 2019, înainte de aprobarea acestora în lectură finală.”

Membrii Coaliției își exprimă deschiderea de a participa la discuții publice pe marginea modificării Codului Electoral și a legislației aferente.

[1] În pct.77 din Raportul explicativ la Codul bunelor practici în materie electorală, adoptat de Comisia de la Veneția în 2002, se indică că: „[...] revocarea membrilor comisiilor electorale de către organele care i-au numit în funcție trebuie evitată, deoarece pune la îndoială independența lor. Revocarea discreționară este inadmisibilă, însă este admisibilă revocarea pentru culpă disciplinară sau pentru incompetență. În acest caz, motivele revocării trebuie să fie formulate în mod clar și expres în lege.”

[Declaratia CALC modificari Cod Electoral Parlament iunie 2019](#)

Civil society warns Council of Europe that the time is not right to lift sanctions against Russia

Civil society warns Council of Europe that the time is not right to lift sanctions against Russia

At its June part-Session, the Parliamentary Assembly of the Council of Europe (further PACE) will vote on lifting the sanctions imposed on Russia after the illegal annexation of Crimea. The fact that the vote is taking place at all represents a significant and worrying change of Council of Europe (further CoE) policy towards Russia, as until this year the CoE adopted a principled stance on the necessity for all member states to adhere strictly to safeguarding the principles of rule of law, human rights and fundamental freedoms set out in the European Convention on Human Rights (ECHR) and the CoE statute.

However, in May 2019 a joint declaration issued after the CoE Committee of Ministers meeting in Helsinki stated that while CoE member states must accept CoE principles and values "all member States shall be entitled to participate on an equal basis". In June, Ms Petra De Sutter, CoE Rapporteur of the Committee on Rules of Procedure, Immunities and Institutional Affairs, recommended a derogation allowing CoE member states which are not represented by a delegation at the Assembly to appoint representatives to attend. She also recommended clarifying which sanctions should be applicable to members that had been excluded from participating in the activities of the CoE Assembly.¹

Since its establishment in 1949 the CoE has been a driving force for human rights and democratic values, and when Russia applied for CoE membership in 1995 PACE noted² Russia's stated willingness to respect these values urged it "to settle international as well as internal disputes by peaceful means, rejecting any forms of threats of force against its neighbours".³

Russia's ratification of the ECHR in 1998 had a marked impact on legal standards in the areas of justice, human rights and minority rights in the country. However, from the mid 2000s the ECHR system failed to ensure that Russia addressed systemic violations committed on its territory that had been identified by the European Court of Human Rights (further ECtHR). Such breaches included: human rights violations by the security forces (including in Chechnya); effectiveness of investigations; illegal detention; secret surveillance; freedom of assembly etc.

Russia also committed violations against the citizens of neighbouring states, most notably Ukraine, Georgia and Moldova, including:

- the mass expulsion of thousands of ethnic Georgians from Russia in 2006 after the diplomatic row between Russia and Georgia;
- condoning killings, torture and enforced expulsion of ethnic Georgians from South Ossetia during the armed conflict between Russia and Georgia in 2008 in which hundreds of civilians died and over 22,000 ethnic Georgians were permanently displaced;
- Illegal annexation of Crimea in 2014 which led to mass human rights violations. Russia's aggression in the east of Ukraine which led to killings, torture, enforced disappearances and enforced displacement in the conflict in eastern Ukraine. The civilian death toll now exceeds 3,300 persons and over 1.5 million Ukrainians have been displaced;

1 See the text of the report here: <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-DocDetails-EN.asp?fileid=27725&lang=2>

2 Opinion 193 (1996) Application by Russia for membership of Council of Europe

3 Paras. 10.7, 10.8, and 10.24, of the Opinion 193

APEL PUBLIC al organizațiilor societății civile cu privire la atitudinea și așteptările față de noua guvernare

20 iunie 2019

Organizațiile societății civile semnatare își exprimă satisfacția că în Republica Moldova incertitudinea cu privire la legitimitatea Guvernului și a majorității parlamentare a luat sfârșit, iar transferul de putere a avut loc fără violență. Declarațiile noului Guvern privind fortificarea democrației, reformarea justiției și combaterea corupției sunt deosebit de încurajatoare și sperăm mult că acestea se vor materializa în reforme reale.

În ultimii ani, democrația din Republica Moldova a fost în declin. Acest fapt a fost resimțit pe deplin de către societatea civilă. Fosta guvernare a redus considerabil implicarea societății civile veritabile în procesul decizional, a încercat crearea unei societăți civile paralele, a sabotat eforturile noastre, a lansat atacuri împotriva ONG-urilor incomode și chiar a încercat să limiteze finanțarea externă a ONG-urilor. Scopul acestor acțiuni a fost discreditarea și scindarea organizațiilor societății civile. Noi sperăm că aceste practici sunt în trecut și că la astfel de acțiuni nu se va mai recurge niciodată.

Ne exprimăm speranța că noua majoritate parlamentară și noul Guvern vor intensifica colaborarea cu organizațiile societății civile. Considerăm că deținem un nivel de expertiză care trebuie să fie valorificat în interesul cetățenilor Republicii Moldova. Pe această cale, ne exprimăm deschiderea de a coopera cu autoritățile noi, în domeniile noastre de expertiză. De

asemenea, vom monitoriza cu atenție politicile promovate de guvernare și vom reacționa, inclusiv public, la orice deviere de la angajamentele asumate și standardele democratice și de bună guvernare.

Organizațiile semnatare de asemenea speră că noua majoritate parlamentară și noul Guvern vor crea condițiile necesare pentru dezvoltarea societății civile din țară și vor facilita realizarea rolului ei în societate. În acest sens, îndemnăm noile autorități să întreprindă în principal următoarele:

1. asigurarea implementării eficiente a Strategiei de dezvoltare a societății civile 2018-2020;
2. sporirea transparenței procesului decizional, în special la nivelul Guvernului și Parlamentului, implicarea organizațiilor societății civile în elaborarea principalelor documentele de politici. Excluderea practicii defectuoase de adoptare a proiectelor de legi și altor acte normative, inclusiv modificarea acestora, fără asigurarea consultărilor publice cu toate părțile interesate;
3. adoptarea în lectură finală a proiectului Legii cu privire la organizațiile necomerciale, în versiunea curentă (după prima lectură);
4. îmbunătățirea mecanismului 2% și a celui cu privire la filantropie și sponsorizare, în sensul înlăturării barierelor tehnice nerezonabile și încurajării contribuabililor să susțină sectorul neguvernamental;
5. asigurarea finanțării de stat existente a ONG-urilor în bază de transparență și condiții egale;
6. detalierea cadrului legal cu privire la antreprenoriatul social și cumpărarea serviciilor sociale;
7. clarificarea procedurii privind contractarea de către autoritățile publice a serviciilor prestate de ONG-uri;
8. investigarea obiectivă a atacurilor nefondate îndreptate împotriva organizațiilor societății civile, în vederea sancționării făptuitorilor și prevenirii unor fapte

similare;

9. Încurajarea și susținerea ONG-urilor în vederea promovării și apărării valorilor democratice în regiunea transnistreană, precum și elaborarea unor mecanisme de protecție al apărătorilor drepturilor omului de pe ambele maluri ale Nistrului.

Organizațiile semnatare:

1. Amnesty International Moldova
2. Asociația de reabilitare a invalizilor din RM (ARIM)
3. O. Eco-Răzeni
4. Asociația Femeilor Profesioniste și de Afaceri din Moldova (BPW Moldova)
5. Asociația Obștească BIOS
6. Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)
7. Asociația Presei Independente (API)
8. Asociația Promo-LEX
9. Centrul de Drept al Femeilor
10. Centrul de Informații GENDERDOC-M
11. Centrul de Instruire și Consultanță Organizațională (CICO)
12. Centrul de Investigații Jurnalistice (CIJ)
13. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
14. Centrul Internațional La Strada Moldova
15. Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)
16. Comunitatea Watchdog.md
17. Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM)
18. CPR Moldova
19. Expert-Grup
20. Fundația pentru Dezvoltare
21. Institutul de Politici Publice (IPP)
22. Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)
23. Piligrim-Demo
24. REC Moldova

25. Terra-1530

26. Uniunea Organizațiilor Invalizilor din Republica Moldova
UOI RM.

Promo-LEX: Persistă carențe la capitolul transparență a activității administrației publice locale de nivelul II

Asociația Promo-LEX a prezentat astăzi, 19 iunie, [Raportul nr. 4 de monitorizare a transparenței activității administrației publice locale de nivelul II și a UTA Găgăuzia](#), realizat în baza constatărilor raportate de monitori, care au observat activitatea actorilor implicați în procesul decizional.

Monitorizarea a avut ca scop studierea corespunderii dintre prevederile legale și gradul de transparență decizională al APL de nivelul II, impulsivitatea activismului civic și asistența oferită de către APL pentru a crește gradul de transparență.

Rețelele de socializare continuă să fie cele mai solicitate

Potrivit raportului, canalele on-line de comunicare continuă să fie cele mai solicitate de către cetățeni în intenția lor de a se informa despre activitatea APL de nivelul II, ba chiar s-a înregistrat o continuă creștere față de semestrul I 2018, în special fiind vorba de rețelele sociale (+4,94%). Cetățenii pun accent pe sursele de informare online de pe pagina web și rețelele de socializare, în medie de 79,89%. În cazul APL semnalăm scăderea ratei de utilizare a sursei de comunicare de pe rețelele de socializare (-25,71%) și concentrarea pe sursele de comunicare de pe pagina web și de pe panoul informativ al autorității, în medie de 95,71%.

Promo-LEX a constatat că, paginile web ale APL de nivelul II, comparativ cu perioadele anterioare, au înregistrat o creștere ușoară a conformității conținutului acestora la capitolul transparență decizională, iar numărul de APL ce au publicat *sinteza recomandărilor* a crescut. Cele mai bune rezultate în ceea ce privește conformitatea conținutului paginilor web ale APL la capitolul transparență decizională, sunt înregistrate de autoritățile din r. Strășeni, r. Rîșcani, mun. Bălți și r. Criuleni. La extrema opusă – cu cele mai slabe rezultate, sunt APL din r. Taraclia, r. Briceni, r. Dondușeni, r. Rezina și r. Ialoveni.

Impedimente în procesele decizionale și cele de consultare publică

Pentru perioada monitorizată, s-a constatat că numărul persoanelor implicate în cadrul audierilor și dezbaterilor publice, comparativ cu perioada precedentă, a crescut în medie

cu +31,35%, față de semestrul I al anului 2018. Cu regret, în continuare sunt constatate impedimente în procesele decizionale și cele de consultare publică, pentru unele categorii de populație precum, mame cu copii și persoane cu necesități speciale. Totuși, se înregistrează un progres la capitolul asigurării sediului APL de nivel II cu o cameră special amenajată pentru mame cu copii, în comparație cu semestrul I 2018, când niciuna dintre autoritățile publice locale nu avea astfel de încăperi, la acest capitol excelând APL Leova și Cantemir. Suplimentar, a crescut accesibilitatea clădirilor APL de nivel II din perspectiva dotării acestora cu rampe de acces.

Asociația Promo-LEX constată regrese în ceea ce privește raporturile dintre autoritățile APL de nivel II și solicitanții de informație cu caracter oficial, deoarece s-a majorat numărul de cazuri de furnizare a răspunsurilor cu încălcarea termenelor legale, față de semestrul I al anului 2018, de la 6 (17,14%) la 9 (25,71%) cazuri.

Ședințe organizate cu subiecte incluse în regim de urgență

În urma monitorizării gradului de transparență a procesului de pregătire și desfășurare a ședințelor autorităților deliberative ale APL de nivel II, Promo-LEX a constatat că, în mare parte, este respectată legislația în domeniu. Totuși, în Bălți, Briceni, Leova și Cantemir, APL de nivelul II nu au respectat prevederile legale privind organizarea ședințelor cu subiecte incluse în regim de urgență, pe ordinea de zi, deoarece publicul nu a fost informat despre necesitatea includerii și adoptării unor decizii în regim de urgență.

După intrarea în vigoare a prevederilor referitoare la obligativitatea includerii deciziilor în Registrul de Stat al Actelor Locale, începând cu 28 octombrie 2018, Promo-LEX a constatat respectarea de către secretarii consiliilor raionale a acestor prevederi. Totuși termenul de 5 zile de includere a deciziilor în Registru, nu a fost respectat de către toate

APL-urile de nivel II.

Portalul guvernamental al funcțiilor publice, rămâne a fi slab utilizat de către autorități

Asociația Promo-LEX constată o stare moderat pozitivă la compartimentul *transparența concursurilor pentru ocuparea funcției publice*. Autoritățile APL care au indicat organizarea concursurilor au respectat în mare parte condițiile de

publicare a acestora prin plasarea anunțului și a condițiilor pe pagina web și în mass-media. Totuși, plasarea anunțurilor despre organizarea concursurilor pe portalul guvernamental al funcțiilor publice, www.cariere.gov.md, în continuare rămâne a fi slab utilizată de către autorități, cu atât mai mult că reprezintă o sursă obligatorie de publicare a anunțurilor, conform prevederilor legale.

Nivel scăzut al transparenței procesului de achiziții

Este alarmant faptul că paginile oficiale ale APL asigură un nivel scăzut al transparenței procesului de achiziții, aceasta rezumându-se la publicarea Planurilor de achiziție (32 din 35 APL). Concomitent, APL de nivel II nu publică pe paginile web oficiale dările de seamă privind achizițiile publice de valoare mică (doar 12 din 35 APL au publicate aceste documente) și, respectiv, rapoartele trimestriale/semestriale și anuale privind monitorizarea executării contractelor de achiziție publică (14 din 35 APL). Totuși, comparativ cu perioadele anterioare, Promo-LEX a constatat o creștere a numărului de APL de nivel II care s-au conformat prevederilor legale.

Pe parcursul anului 2018, Asociația Promo-LEX a constatat o implicare redusă a cetățenilor în procesul de elaborare a bugetelor locale. Doar 44 (45,36 %) din cei 97 respondenți din rândul cetățenilor, au declarat că au participat la consultarea publică a proiectului bugetului UAT pentru anul curent. În opinia Promo-LEX, deși este în creștere față de anul trecut, acesta este în continuare este un rezultat nesemnificativ, mai ales în condițiile în care din rândul părților interesate fac parte nu doar asociații obștești și de mass-media, ci și agenți economici.

Monitorizarea transparenței procesului decizional al APL-urilor de nivelul II este o activitate continuă efectuată de monitorii Promo-LEX pe parcursul anilor 2017, 2018 și 2019. La fiecare jumătate de an, Promo-LEX publică Rapoartele de

monitorizare a transparenței activității APL de nivelul II și UTA Găgăuzia.

Raportul integral poate fi accesat [AICI](#).

Inițiativa de monitorizare a transparenței activității autorităților APL de nivelul II și a UTAG este finanțată de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” (august 2016 – iulie 2019). Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX;

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md